

1. FINALITATS /PROPÒSITS DE LA FORMACIÓ:

Aquesta assignatura presenta un quadre exhaustiu de les característiques de l'estructura social d'Espanya. A partir de les teories exposades a Estructura Social, I es pretén que els/les estudiants aprenguin a identificar i a interpretar les desigualtats socials a Espanya i els seus principals indicadors. El curs pretén estudiar les institucions que atribueixen condicions de vida i recursos desiguals a les persones, en termes de dominació i desigualtat relativa entre els grups, així com les seves estratègies d'acció col·lectiva.

L'estudi de la realitat social espanyola permetrà els/les estudiants distingir analíticament les diferents dimensions de l'estructura social -esferes institucionals, eixos de desigualtat i actors col·lectius-, relacionar-les, formular hipòtesis i situar-les en un context global.

Els objectius del curs s'assoliran a partir de la combinació entre les sessions teòriques de caràcter magistral i mètodes de treball actius, com ara l'Aprenentatge basat en Problemes (ABP), que permetran estimular l'autoaprenentatge, el treball en equip, el raonament crític, així com l'habilitat per acotar i resoldre problemes que tenen a veure amb l'estructura social i les desigualtats socials.

2. MÒDULS, BLOCS, TEMES O APARTATS:

O. Introducció: Les vessants de l'estructura social i els eixos de la desigualtat

BLOC I. LES ESFERES DE L'ESTRUCTURA SOCIAL

1. Els canvis de l'economia productiva. L'esfera mercantil

- 1.1. Les transformacions del mercat de treball. L'escenari postindustrial
- 1.2. Mercat de treball, ocupacions i indicadors de les classes socials
- 1.3. Mercat i desigualtats de gènere, ètnia, edat
- 1.4. Pobresa i exclusió social

2. Consolidació i crisi de l'estat del benestar. L'esfera estatal

- 2.1. Els règims de benestar
- 2.2. L'accés a la ciutadania i els drets socials
- 2.3. La política social i les desigualtats de classe, gènere, ètnia, edat

3. El familisme i el treball domèstic. L'esfera domèstica-familiar

- 3.1. La distribució dels temps
- 3.2. Les funcions de la família
- 3.3. La influència de l'esfera domèstica-familiar en les desigualtats socials

4. L' associacionisme i els moviments socials. L'esfera relacional

BLOC II. APROXIMACIÓ ALS EIXOS DE DESIGUALTAT A PARTIR DE L'APRENENTATGE BASAT EN PROBLEMES (ABP)

1r. Seminari ABP

2n. Seminari ABP

(Els materials amb les pautes per a la realització de cada seminari estaran disponibles a Campus Virtual uns dies abans de l'inici de cada seminari)

3. BIBLIOGRAFIA:

Lectures bàsiques del curs (1-14):

- TEXT 1.** GARRIDO, L.; GONZÁLEZ, J. J., F. (2005) "Mercado de Trabajo, ocupación y clases sociales", a J. J. González i M. Requena (Eds.), *Tres décadas de cambio social en España*. Madrid: Alianza Editorial, pp. 81- 126. (EN PAPER AL DOSSIER DEL SERVEI DE REPROGRAFIA).
- TEXT 2.** SUBIRATS, M. (2009) *Enquesta de Condicions de Vida i Hàbits de la Població 2006*. Barcelona: Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).
- TEXT 3.** CACHÓN, L. (2008) "De las políticas de transición en Europa a las clases de transiciones y transiciones de clase en España", *Pensamiento Iberoamericano*, 3, pp. 97-116. (EN FORMAT ELECTRÒNIC DISPONIBLE AL CAMPUS VIRTUAL)
- TEXT 4.** TORNIS, T. et al. (2008) *Les Dones i el Treball a Catalunya: mites i Certeses*. Barcelona: Institut Català de les Dones, pp. 28-53. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).
- TEXT 5.** SEN, A. K. (2000). "La pobreza como privación de capacidades", *Desarrollo y Libertad*. Barcelona: Planeta, pp. 114- 141. (EN PAPER AL DOSSIER DEL SERVEI DE REPROGRAFIA).
- TEXT 6.** SALIDO, O. (2005) "Desigualdad y pobreza", a J. J. González i M. Requena (Eds.), *Tres décadas de cambio social en España*. Madrid: Alianza Editorial. (EN PAPER AL DOSSIER DEL SERVEI DE REPROGRAFIA).
- TEXT 7.** RECIO, A.; BANYULS, J.; CANO, E.; Miguélez, F. (2006) "Migraciones y Mercado Laboral", *Revista de Economía Mundial*, 14, pp. 171-193. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).
- TEXT 8.** COLECTIVO IOÉ. (2005). "Inmigrantes extranjeros en España: ¿Reconfigurando la sociedad?", *Panorama Social*, 1, pp. 32-47. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).
- TEXT 9.** TEZANOS, J. F. (2007) "Nuevas tendencias migratorias y sus efectos sociales y culturales en los países de recepción. Doce tesis sobre inmigración y exclusión social", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 117, pp. 11-34. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).
- TEXT 10.** ESPING- ANDERSEN, G. (1999). *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*. Barcelona: Editorial Ariel, pp. 190- 236. (EN PAPER AL DOSSIER DEL SERVEI DE REPROGRAFIA).
- TEXT 11.** MORENO, L. (2001) "La «vía media» española del modelo de bienestar Mediterráneo," *Papers*, 63/64, pp. 67-82. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL)
- TEXT 12.** Comisión de las Comunidades Europeas (2006). *Comunicación de la Comisión al Consejo y al Parlamento Europeo. Eficiencia y equidad en los sistemas europeos de educación y formación* (COM(2006), {SEC(2006) 1096}). (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL)

TEXT 13. MEIL LANDWERLIN, G. (2004). "Cambios en las relaciones familiares y en la solidaridad familiar", *Arbor*, Junio, pp. 263-312. (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).

TEXT 14. OLIN WRIGHT, E. (2006) "Los Puntos de la Brújula", *New Left Review*, 41, 81-112 . (EN FORMAT ELECTRÒNIC AL CAMPUS VIRTUAL).

Bibliografia complementària per temes:

Bibliografia general:

- Adelantado, J. (coord) (2000) *Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en Espanya*, Barcelona: Icaria.
- Alonso, L.A. et al. (2006). *El cambio social en España. Visiones y retos de futuro*. Sevilla: Centro de Estudios Andaluces / Junta de Andalucía.
- Cachón, L. (1989). *¿Movilidad social o trayectorias de clase?*. Madrid: CIS.
- Carabaña, J. (1990). "La movilidad social en Madrid: una comparación con Cataluña, el País Vasco y Castilla La Mancha". *Economía y Sociedad*, 4: 37-54.
- Carabaña, J. (1999) *Dos estudios sobre movilidad intergeneracional*, Madrid: Argenteria-Visor.
- Carrasco, C. (1999) *Mujeres y economía*, Barcelona: Icaria.
- Castells, M. (2003). *L'Era de la Informació: Economia, Societat i Cultura* (Vol. I-III). Barcelona: UOC.
- Centro de Estudios del Cambio Social (1994) *España 1994: una interpretación de su realidad social*, Barcelona : AEDOS.
- COLECTIVO IOÉ (1999) *Inmigrantes, trabajadores, ciudadanos. Una visión de las migraciones desde Espanya*, València: Universitat de València
- Feito, R. (1995). *Estructura social contemporánea*, Madrid: Siglo XXI
- FOESSA. (1994). *Informe sociológico sobre la situación social en España*, Madrid: Fundación FOESSA.
- Fundació Jaume Bofill (1999) *Informe per a la Catalunya del 2000. Societat, economia, política, cultura*, Barcelona: Editorial Mediterrània.
- Fundació Jaume Bofill. (2005). *Estructura social i desigualtats a Catalunya*. Volum I i II. Barcelona: FJB.
- Fundació Jaume Bofill. (2008). *Condicions de vida i desigualtats a Catalunya*. Barcelona: FJB.
- Giner, S. (dir) (1990) *España. Sociedad y Política*, Madrid: Espasa- Calpe.
- Giner, S. (dir) (1998) *La sociedad catalana*, Barcelona: Institut d'Estadística de Catalunya.
- González J.J.; Requena, M. (2005): *Tres décadas de cambio social en España*. Madrid: Alianza Editorial
- González, J.J. (1992). *Clases sociales: estudio comparativo de España y la Comunidad de Madrid*. 1991. Madrid: Dpto. Estadística- Com. Madrid.
- González, J.J. & Requena, M. (eds) (2005) *Tres décadas de cambio social en España*, Madrid : Alianza Editorial.
- Leal, J. (1995) "La fragmentación de la estructura social española", a J. Carabaña (ed) *Desigualdad y clases sociales*, Madrid: Argenteria-Visor.
- Miguel, J de. (1998) *Estructura y cambio social en España*, Madrid: Alianza.
- Montagut, T. (2007) *Societat catalana 2007*. Barcelona: Associació Catalana de Sociologia
[<http://publicacions.iec.cat/Front/PopulaFitxa.do?moduleName=cataleg&subModuleName=null&idCatalogacio=1567>]
- Moreno, L. (2001). "La vía media española del modelo de bienestar mediterráneo" *Papers: Revista de Sociologia*, , nº 63-64, pp. 67-82
- Moreno, L. (2009). *Reformas de las políticas de bienestar en Espanya*. Madrid: Siglo XXI
- Navarro, V. (2000) *Globalización económica, poder político y estado del bienestar*, Barcelona: Ariel.
- Navarro, V. (2007). *La situación social en España*. Madrid: Editorial Biblioteca Nueva.

- Parella, S. (2003) *Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación*, Barcelona: Tecnos.
- Prieto, D. (1992) *Vivir en Alcobendas. Estructura Social y Conflicto*, Alcobendas: Ayuntamiento de Alcobendas.
- Rambla, X. Et al. 2008. *Les fractures de l'estructura social*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB
- Requena Santos, Félix (coord.) (1999) *Sociedad, cultura y desarrollo. Apuntes para un análisis comparado entre España y Estados Unidos*, Málaga: Univ. Málaga i Univ. Almería.
- Requena, F. (2006). *La estructura ocupacional española*, Madrid: MTAS
- Sen, A.K. (2000). *Desarrollo y Libertad*. Barcelona: Planeta.
- Solé, C. (1995) *Discriminación racial en el mercado de trabajo*, Madrid: CES.
- Solé, C. (2001). *El impacto de la inmigración en la economía y en la sociedad receptora*,. Barcelona: Anthrops
- Subirats, M. et al. 2002. "Classes socials i estratificació a la Regió de Barcelona" A: VV.AA. *Enquesta de la Regió de Barcelona 2000*. Barcelona: Institut d'Estudis Metropolitans [<http://campus.uab.es/iermb/enquesta2000/IG/XI.pdf>]
- Tezanos, J. F. (1999) *Tendencias en desigualdad y exclusión social*. Madrid: Sistema.
- Tezanos, J.F. (2000) *Escenarios del nuevo siglo*, Madrid: Sistema.
- Tezanos, J. F. (2001). *La sociedad dividida. Estructura de clases y desigualdades en las sociedades tecnológicas*. Madrid: Biblioteca Nueva

L'esfera mercantil

- AA.VV. (1999) *Les desigualtats socials a Catalunya*, Barcelona: Editorial Mediterrània.
- Abad, L. (2003) "Economía en red y políticas migratorias. ¿Hacia un mercado global de trabajo?", *Migraciones*, 14: 305-345.
- Ambrosini, M. (1998). "Intereses ocultos: la incorporación de los inmigrantes en la economía informal". *Migraciones*, nº 8, pp. 111-153.
- Borderías, C. (1999). "La feminització dels estudis sobre el treball de les dones (1969-1999)". *Afers. Fulls de recerca i pensament*, nº 33-34
- Cachón, L. (2002) "La formación de la "España inmigrante": mercado y ciudadanía", a *REIS*, 97: 95-126.
- Cachón, L. (2003) "La inmigración en España: los desafíos de la construcción de una nueva sociedad", a *Migraciones*, 14: 219-304.
- CIIMU 2008. *Informe de la Inclusión Social en España 2008*. Barcelona: Caixa Catalunya / Fundació Un Sol Món.
- Carnoy, M. (2000) *El trabajo flexible en la era de la información*, Madrid: Alianza.
- Colectivo Ioé (2001) *Mujer, inmigración y trabajo*, Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Colección Observatorio Permanente de la Inmigración.
- Etxezarreta, M. (1991) *La reestructuración del capitalismo en España, 1970-1990*, Barcelona: Icaria
- Fundación FOESSA. 1998. *Las condiciones de vida de la población pobre en España*. Madrid: Fundación FOESSA
- Fundación FOESSA 2008. *VI Informe sobre Exclusión y desarrollo social en España 2008*, Madrid: Fundación FOESSA
- FUNDACIÓ NOUS HORITZONS. 2005 "Els nous reptes de les classes treballadores" (monogràfic revista *Nous Horitzons*, nº 180).
- FUNDACIÓ NOUS HORITZONS. 2008 "Immigració, ciutadania i els reptes de la inclusió social" (monogràfic revista *Nous Horitzons*, nº 190)
- García Delgado, J.L. (dir) (1999) *España, economía: ante el siglo XXI*, Madrid: Espasa Calpe.
- García Serrano, C.; Malo, M. y Toharia, L. 2001. *La pobreza en España: un análisis crítico basado en el Panel de Hogares de la UE*. Madrid: MTAS

- González, J.J. (1992) *Clases sociales: estudio comparativo de España y la Com. de Madrid*, Madrid: CAM.
- Parella, S. (2003) *Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación*, Barcelona: Anthropos.
- Prieto, C. (1994) *Los trabajadores y sus condiciones de trabajo*, Madrid: HOAC.
- Santos Ortega, J.A. & Poveda, R.(2001) *Trabajo, empleo y cambio social*, València: Tirant lo Blanc.
- Subirats, J. et al. 2004. *Pobresa i exclusió social. Una anàlisi de la realitat espanyola i europea*. Fundació "la Caixa", Col·lecció Estudis Socials núm. 16. Edició electrònica disponible a Internet: [www.estudis.lacaixa.es]
- Subirats, J. (dir.) (2005) *Perfils d'exclusió social urbana a Catalunya. Una aproximació qualitativa*. Bellaterra: Servei Publicacions UAB [http://ddd.uab.es/pub/exclusio/informe.pdf]
- Torns, T. (1995) "Mercado de trabajo y desigualdad de género". *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 6: 81-92.
- Torns, T. (1999) "Los trabajadores asalariados: desigualdades de género", a F. Miguélez & C. Prieto (eds) *Las relaciones de empleo en España*, Madrid: Siglo XXI.

L'esfera estatal

- Bresser, L.C.; Maravall, J.M. & Przeworski, A. (1995) *Las reformas económicas en las nuevas democracias. Un enfoque socialdemócrata*, Madrid: Alianza.
- Calero, J. (2001) "La incidencia distributiva del gasto público social. Análisis general y tratamiento específico de la incidencia distributiva entre grupos sociales y entre grupos de edad", a *Papeles de Trabajo del Instituto de Estudios Fiscales*, 20/01 [en línea] <http://www.minhac.es/ief/Publicaciones/public.htm>.
- Calero, J. & Bonal, X. (1999) *Política educativa y gasto público educativo. Aspectos teóricos y una aplicación al caso espanyol*, Barcelona: Pomares Corredor.
- Castles, F.G. (1995) "Welfare State Development in Southern Europe", a *West European Politics*, 18 (2): 291-313.
- Cousins, Ch. (1998) "Social Exclusion in Europe: paradigms of social disadvantage in Germany, Spain, Sweden and the United Kingdom", a *Policy and Politics*, 26, 2: 127-146.
- Esping-Andersen, G. (2000) *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*, Barcelona: Ariel.
- Gomà, R. & Subirats, J. (1998) *Políticas públicas en España. Contenidos, redes de actores y niveles de gobierno*, Barcelona: Ariel.
- Gomà, R. & Subirats, J. (coords) (2001) *Govern i polítiques públiques a Catalunya (1980-2000)*, Barcelona: Ed. UBI/ Servei de Publicacions UAB.
- Moreno, L. & Sarasa, S. (1993) "Génesis y desarrollo del estado del bienestar en España", a *Revista Internacional de Sociología*, Tercera Época, 6: 27-69.
- Moreno, L. (1999) "La `vía media´ española del régimen de bienestar mediterráneo", a *Documento de Trabajo 99-05*, Unidad de Políticas Comparadas, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, www.iesam.csic.es
- Navarro, V. (2003) *L'estat del benestar a Catalunya*, Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Navarro, V. (2004) *El Estado de Bienestar en España*, Madrid: Tecnos
- Rodríguez Cabrero, G. (2004) *El Estado del bienestar en España: debates, desarrollo y retos*, Madrid: Ed. Fundamentos.
- Sarasa, S. & Moreno, L. (comp.) (1995) *Los estados del bienestar en la Europa del Sur*, Madrid: CSIC/ MAS.

L'esfera domèstica-familiar

- Beck- Gernsheim, E. (2003). *La reinvençió de la família. En busca de nuevas formas de convivencia*. Barcelona: Paidós.
- Borderías, C. (1996). "Identidad femenina y recomposición del trabajo". A: A. Rodríguez, B. Goñi i G. Mazuregui (eds.) *El futuro del trabajo. Reorganizar y repartir desde la perspectiva de las mujeres*. Bilbao: Bakeaz-CEDEM.
- Carrasquer, P.; Torns, T. (1999). "El perquè de la reproducció", *PAPERS. Revista de Sociologia*, nº 59, pp. 99-108.
- Cousins, C. (1999) "Women and Employment in Southern Europe: The Implications of Recent Policy and Labour Market Directions", a *South European Society and Politics*, 5 (1): 97-122.
- Durán, M^aA (1972) *El trabajo de la mujer en España*, Madrid: Tecnos.
- González, M.J.; Jurado, T. & Naldini, M. (2000) *Gender Inequalities in Southern Europe. Women, Work and Welfare in the 1990s*, Londres: Frank Cass.
- Maruani, M.; Rogerat, Ch. & Torns, T. (dir) (2000) *Las nuevas fronteras de la desigualdad. Hombres y mujeres en el mundo del trabajo*, Barcelona: Icaria.
- McDonogh, G.W. (1989)[1986] *Las buenas familias de Barcelona: Historia social de poder en la era industrial*, Barcelona: Omega.
- Pérez, J. (2001) *Transformaciones demográficas en los recorridos hacia la madurez. Las generaciones españolas, 1906-1945*, Tesis Doctoral. Madrid: UNED/ Fac. CCPP.

L'esfera relacional

- Gomà, R.; Ibarra, P. & Martí, S. (2002) *Creadores de democracia radical*, Barcelona: Icaria.
- Martín Criado, E. (1998) *Producir la juventud. Crítica de la sociología de la juventud*, Madrid: Istmo (col Fundamentos, 134).
- Martínez, M. & Blyton, P. (1995) "Constructing the Post-Fordist State? The Politics of Labour Market and Flexibility in Spain", a *West European Politics*, 18 (2): 340-360.
- Miguélez, F. & Prieto, C. (eds) (1999) *Las relaciones de empleo en España*, Madrid: Siglo XXI.
- Riechman, J. & Fdez. Buey, F. (1994) *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*, Barcelona: Paidós.
- Sarasa, S.; Almeda, E. & Obiols, D. (2000) "Estado, sociedad civil y rentas mínimas de inserción", *Documento de Trabajo 00-09*, Unidad de Políticas Comparadas, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, [en línia] www.iesam.csic.es
- Sen, A. K. (2007). *Identidad y Violencia. La ilusión del destino*. Buenos Aires: Katz Editores. (Selecció).
- Sordé Martí, T. (2006). *Les reivindicacions educatives de la dona gitana*. Barcelona: Edicions Galerada, Institut Català de les Dones.
- Subirats, J. (ed.) (1999) *¿Existe sociedad civil en España? Responsabilidades colectivas y valores públicos*, Madrid: Fundación Encuentro.
- Tarrow, S. (1997). *El Poder en Movimiento: Los Movimientos Sociales, la Acción Colectiva y la Política*. Madrid: Alianza.
- Touraine, A. (1997). *¿Podremos vivir juntos? Iguales y diferentes*. Madrid: PPC.

Touraine, A. (2005). *Un Nuevo Paradigma: Para comprender el mundo de hoy*.
Barcelona: Paidós.

Villasante, T.R. (1995) *Las democracias participativas*, Madrid: Ediciones HOAC.

4. REFERÈNCIES PER ESTRUCTURAR EL TREBALL DE L'ALUMNE/A

L'aprenentatge de la matèria es concreta a partir de l'avaluació continuada:

- D'una banda, el Bloc I del temari es desenvoluparà a través de classes magistrals i de sessions de discussió de textos, de caràcter participatiu, al llarg del curs, centrades en l'anàlisi dels textos obligatoris.

Els continguts de les sessions teòriques i les discussions dels textos hauran de reflectir-se en una **prova escrita** que es farà a final de curs i que suposarà el 40% de la nota final. En aquesta prova es valorarà el grau d'assumpció de les eines teòriques vistes a classe, la comprensió dels textos, la capacitat de relacionar conceptes, la capacitat d'argumentar amb coherència i l'ús de les pautes de correcció acadèmica en la presentació escrita d'un text.

- D'altra banda, el Bloc II del temari es desenvoluparà a partir de l'**Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)**, mitjançant la resolució de dos casos pràctics, en equips de 3-4 persones. Els casos es presentaran i resoldran durant les sessions pràctiques a l'aula (amb una periodicitat d'una sessió quinzenal) i es lliuraran per escrit –a través d'un informe de síntesi i un mapa conceptual- en les dates previstes (50% nota final):
 - Primer exercici ABP: les desigualtats de classe a Catalunya
 - Segon exercici ABP: per determinar

A l'hora d'avaluar la resolució dels dos casos pràctics, es tindrà en compte:

- Si el que hi ha darrere l'enunciat del problema es planteja correctament (acotació del problema)
- La capacitat d'identificar i relacionar (a través d'un informe de síntesi i un mapa conceptual) tots els conceptes necessaris per a la resolució del cas
- L'aplicació de les pautes de correcció acadèmica (sistema de referenciació, sintaxi, ortografia, etc.)

Disposareu d'una plantilla d'avaluació de cada seminari, que us servirà de guia a l'hora de preparar el lliurament

- Finalment, al llarg del curs es portarà a terme **1 taller d'indicadors estadístics**, on els estudiants es familiaritzaran amb les fonts estadístiques i els principals indicadors de l'estructura social espanyola. D'aquests tallers se'n derivarà un exercici pràctic, individual, que valorarà la capacitat de l'estudiant de cercar, aplicar i interpretar correctament els indicadors de l'estructura social (10% nota final).

5. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Competència	Indicadors específics	Concreció en termes d'aprenentatge
CIENTÍFIQUES Anàlisi i síntesi crítica	-Anàlisi dels principals conceptes i teories sobre l'estructura social -Saber elaborar, utilitzar i interpretar indicadors de l'estructura social -Saber identificar factors de vulnerabilitat social i processos conflictius	-Discussió de textos teòrics des d'una perspectiva crítica -Realització d'un taller d'indicadors estadístics a l'aula d'informàtica -Exercici a lliurar sobre cerca i interpretació dels indicadors estadístics
CIENTÍFIQUES Capacitat per a reconèixer la complexitat dels fenòmens socials i de les diverses situacions socials que hi incideixen	-Reconeixement de les desigualtats de classe, gènere i ètnia i dels mecanismes/factors que les provoquen i les modulen -Capacitat per a situar l'estructura social espanyola i les seves dimensions (esferes, eixos i actors) en un context global -Habilitat per a identificar, contextualitzar i relacionar les diferents dimensions de l'estructura social	-Identificació i resolució dels tres casos d'ABP, dedicats monogràficament a cadascun dels eixos de desigualtat (classe, gènere i ètnia) -Lectura, anàlisi i discussió a classe de textos
CIENTÍFIQUES Capacitat de resolució de problemes vinculats a l'estructura social	-Saber acotar un problema -Saber elaborar hipòtesis -Habilitat per a extreure els conceptes/actors claus que intervenen en un fenomen social i les relacions entre ells, de forma inductiva, a partir del plantejament d'un problema -Capacitat per a interrogar-se la realitat social	-Preparació, discussió i resolució dels tres seminaris d'ABP (Aprenentatge Basat en Problemes) -Elaboració de Mapes Conceptuals
CIENTÍFIQUES Gestió de la informació	-Cerca d'informació a les diferents fonts estadístiques que recullen indicadors de l'estructura social	-Realització d'un taller d'indicadors estadístics a l'aula d'informàtica (Internet) -Exercici sobre cerca i interpretació dels indicadors estadístics

COMUNICATIVES Comunicació oral i escrita	-Saber argumentar i estructurar amb coherència un discurs tant a nivell oral com escrit -Habilitat en l'ús de les pautes de correcció acadèmica en la presentació escrita d'un text.	-Intervencions a l'aula (seminaris d'ABP, sessions de discussió de textos, etc.) -Elaboració de la prova escrita final -Elaboració dels informes de síntesi per a cadascun dels casos d'ABP
AUTOAPRENTATGE Aprenentatge autònom	-Potenciar l'habilitat de saber planificar el temps -Capacitat per a comparar i relacionar conceptes, perspectives i enfocaments a partir de la cerca i anàlisi de fonts documentals -Estimular l'autoaprenentatge i l'adquisició de responsabilitat a través de mètodes de treball actiu	-Lectura, anàlisi i discussió dels textos obligatoris a partir del treball autònom -Sintetitzar, contrastar i relacionar conceptes (mapes conceptuals) a partir de la lectura i anàlisi de textos -Preparació, discussió i resolució dels tres seminaris d'ABP (Aprenentatge Basat en Problemes)
INTERPERSONAL Treballar en equip	-Empatia -Potenciar la capacitat de treballar amb els altres -Saber treballar en entorns diversos	-Preparació, discussió i resolució dels tres seminaris ABP a partir del treball cooperatiu -Elaboració exercici "taller indicadors" a partir del treball cooperatiu
VALORS MORALS Compromís ètic i professional	-Actitud crítica i de compromís davant les desigualtats socials	-Identificació i resolució dels tres casos d'ABP, dedicats monogràficament a cadascun dels eixos de desigualtat (classe, gènere i ètnia)

PROPOSTA FORMATIVA PER ACTIVITATS, TEMPS I AVALUACIÓ

Continguts/ Activitats a desenvolupar	Tipus aprenentatge alumne	Tipus docència	Temps presencial aula	Temps dedicació estudiant	% dedicació estudiant	Modalitats d'avaluació (% sobre total)
Bloc I	Aprenentatge presencial a l'aula: classes teòriques i sessions de discussió textos	TE i PI	24 h.	24 h.	41,3%	Prova escrita individual amb preguntes obertes Participació en les sessions de discussió de textos (40%)
	Aprenentatge autònom: Lectura i anàlisi dels textos obligatoris			35 h.		
	Tutories individuals per resoldre dubtes			3 hores		
Bloc II	2 Exercicis d' Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)	PA	12 h. (6 h. per a l'estudiant)	6 h. per a l'estudiant	53,3%	Participació en les sis sessions de seminaris ABP a classe Lliurament de dos informes de resolució del problema en grup (50%)
				30 h.		
				40 h.		
				4 h.		
Bloc I i Bloc II	Taller d'indicadors estadístics a l'aula d'informàtica	PP	2 h.	2 h.	5,3%	Lliurament exercici individual (10%)
	Preparació exercici per al "Tallers d'Indicadors"			6h.		
Total			38 h. aula 31 h. per a cada estudiant	150 h. dedicació	100 %	100 %